

JUSTITIS MINISTERIET

Lovafdelingen

Dato: 6. juni 2012
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsbeh: Louise Black Mogensen
Sagsnr.: 2011-733-0011
Dok.: 422633

NOTAT

om

Lovgivningsmæssige konsekvenser af Europarådets konvention om hvidvask, efterforskning, beslaglæggelse og konfiskation af udbyttet fra strafbare handlinger samt om finansiering af terrorisme

1. Baggrund

Europarådets styringskomité vedrørende kriminalitetsspørgsmål (CDPC) besluttede i 2003 at nedsætte en ad hoc-komité (PC-RM) med den opgave at forhandle en revision af Europarådets konvention af 8. november 1990 om hvidvask, efterforskning samt beslaglæggelse og konfiskation af udbyttet fra strafbart forhold (ETS 141) (herefter: hvidvaskkonventionen fra 1990).

Arbejdet i PC-RM er mundet ud i konventionen om hvidvask, efterforskning, beslaglæggelse og konfiskation af udbyttet fra strafbare handlinger samt om finansiering af terrorisme (ETS 198), der blev vedtaget af Ministerkomitéen den 3. maj 2005 og åbnet for undertegnelse den 16. maj 2005 i Warszawa.

33 stater samt Den Europæiske Union har pr. 6. juni 2012 undertegnet konventionen. 22 stater (Albanien, Armenien, Belgien, Bosnien og Hercegovina, Cypern, Kroatien, Letland, Makedonien, Malta, Moldova, Montenegro, Nederlandene, Polen, Portugal, Rumænien, San Marino, Serbien,

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Slovakiet, Slovenien, Spanien, Ukraine og Ungarn) har ratificeret konventionen.

Konventionen trådte i kraft den 1. maj 2008.

I det følgende redegøres under pkt. 2 for indholdet af konventionen. Efter gennemgangen af de enkelte bestemmelser er anført de lovgivningsmæssige konsekvenser, som den pågældende bestemmelse giver anledning til. Pkt. 3 indeholder en sammenfatning.

Til brug for udarbejdelsen af redegørelsen har Justitsministeriet modtaget bidrag fra Finanstilsynet, SKAT og Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet (SØK).

2. Lovgivningsmæssige konsekvenser af Europarådets konvention om hvidvask, efterforskning, beslaglæggelse og konfiskation af udbytte fra strafbare handlinger samt om finansiering af terrorisme

2.1. Oversigt

Konventionen er opdelt i syv kapitler. I *kapitel I (artikel 1)* defineres konventionens centrale begreber. *Kapitel II (artikel 2)* vedrører finansiering af terrorisme. *Kapitel III (artikel 3-14)* indeholder bestemmelser om de foranstaltninger, der skal træffes på nationalt plan. *Kapitel IV (artikel 15-45)* indeholder bestemmelser om internationalt samarbejde. *Kapitel V (artikel 46-47)* indeholder bestemmelser om samarbejde mellem de kontraherende parters finansielle efterretningsenheder. *Kapitel VI (artikel 48)* indeholder bestemmelser om overvågningsmekanismer og løsning af konflikter. *Kapitel VII (artikel 49-56)* indeholder en række afsluttende bestemmelser. Til konventionen knytter sig endvidere et *bilag*, som oplister en række forbrydelser, og som der henvises til i visse af konventionens bestemmelser.

2.2. Kapitel I – Definitioner

Artikel 1: I konventionens *artikel 1, litra a-h*, er en række af konventionens centrale begreber defineret.

Efter *artikel 1, litra a*, omfatter udtrykket ”udbytte” enhver økonomisk fordel, som direkte eller indirekte stammer fra eller er opnået i forbindelse med en strafbar handling. Et udbytte kan bestå af enhver form for formuegode som defineret i litra (b) nedenfor.

Efter **artikel 1, litra b**, omfatter udtrykket ”*formuegode*” enhver form for ejendom, hvad enten denne er materiel eller immateriel, fast eller i form af løsøre, og juridiske dokumenter eller instrumenter, som bevidner ejendomsretten til eller andre rettigheder i sådanne formuegoder.

Efter **artikel 1, litra c**, omfatter udtrykket ”*genstand*” enhver form for formuegode, der helt eller delvist har været brugt eller er bestemt til at bruges til at begå en eller flere strafbare handlinger.

Efter **artikel 1, litra d**, omfatter udtrykket ”*konfiskation*” en straf eller retsfølge, som er fastsat af en domstol i forbindelse med retsforfølgelsen af en eller flere strafbare handlinger, og som medfører en endegyldig inddragelse af et formuegode.

Efter **artikel 1, litra e**, omfatter udtrykket ”*førforbrydelse*” enhver form for strafbar handling, som medfører et udbytte, der kan blive genstand for en strafbar handling omfattet af konventionens artikel 9 om hvidvask.

Efter **artikel 1, litra f**, anvendes forkortelsen ”*FIU*” om en finansiel efterretningsenhed (”Financial Intelligence Unit”), hvormed menes en central, national enhed med ansvar for at modtage (og eventuelt indhente), analysere og videreformidle oplysninger af finansiel karakter til kompetente myndigheder med henblik på at bekæmpe hvidvask og finansiering af terrorisme. Enheden skal behandle oplysninger vedrørende formodet udbytte og finansiering af terrorisme mv.

Efter **artikel 1, litra g**, omfatter udtrykket ”*indefrysning*” (”freezing”) eller ”beslaglæggelse” (”seizure”) et midlertidigt forbud mod at overdrage, destruere, omdanne, disponere over eller flytte et formuegode eller en midlertidig inddragelse af et formuegode eller rådigheden herover på grundlag af en kendelse fra en domstol eller en anden kompetent myndighed.

Efter **artikel 1, litra h**, er definitionen på finansiering af terrorisme den samme som i artikel 2 i FN’s konvention af 9. december 1999 om bekæmpelse af finansiering af terrorisme.

Justitsministeriets bemærkninger til artikel 1:

Artikel 1 indeholder en definition af en række af konventionens centrale begreber, der ikke afviger fra, hvad der sædvanligvis anvendes som definitioner i hvidvasksammenhænge.

Artikel 1 indeholder på denne baggrund ikke i sig selv lovgivningsmæssige forpligtelser.

2.3. Kapitel II – finansiering af terrorisme

Artikel 2: *Artikel 2* vedrører konventionens anvendelse på finansiering af terrorisme.

Efter *stk. 1* forpligtes de kontraherende parter til at træffe de nødvendige foranstaltninger for at kunne anvende bestemmelserne i konventionens kapitel III, IV og V på finansiering af terrorisme.

Efter *stk. 2* forpligtes parterne til i videst mulig udstrækning at samarbejde med hinanden og sikre, at der i national lovgivning er hjemmel til at ransage, opspore, identificere, indefryse, beslaglægge og konfiskere ethvert lovligt eller ulovligt formuegode, som helt eller delvist har været brugt eller er bestemt til at bruges til finansiering af terrorisme, eller som udgør udbyttet ved en sådan strafbar handling.

Justitsministeriets bemærkninger til artikel 2:

Finansiering af terrorisme er kriminaliseret ved straffelovens § 114 b, hvorefter den, som direkte eller indirekte yder økonomisk støtte til, direkte eller indirekte tilvejebringer eller indsamler midler til eller direkte eller indirekte stiller penge, andre formuegoder eller finansielle eller andre lignende ydelser til rådighed for en person, en gruppe eller en sammenslutning, der begår eller har til hensigt at begå handlinger omfattet af § 114 eller § 114 a, straffes med fængsel indtil 10 år.

Der gælder i dansk ret de samme regler for finansiering af terrorisme som for hvidvask for så vidt angår opsporing, identifikation, indefrysning, beslaglæggelse og konfiskation.

På baggrund af det anførte er det Justitsministeriets opfattelse, at *artikel 2* ikke medfører lovgivningsmæssige konsekvenser.

2.4. Kapitel III – nationale foranstaltninger

2.4.1. Afsnit 1 – generelle bestemmelser

Konventionens *artikel 3-12* handler om de foranstaltninger, der skal træffes på nationalt plan.

Artikel 3: Konventionens *artikel 3* vedrører konfiskation.

Efter *stk. 1* forpligtes de kontraherende parter til at træffe de nødvendige foranstaltninger for at kunne konfiskere genstande og udbytte eller formuegoder til en værdi svarende til udbyttet og til værdien af hvidvaskede formuegoder.

Efter *stk. 2* kan de kontraherende parter tage forbehold for *stk. 1*, således at denne kun finder anvendelse, når den strafbare handling kan straffes med fængsel i mere end et år, eller kun finder anvendelse på en liste af nærmere angivne strafbare handlinger. Et sådant forbehold må dog ikke medføre, at der ikke kan foretages konfiskation i forbindelse med de forbrydelser, der er nævnt i bilaget.

De kontraherende parter kan efter *stk. 3* bestemme at konfiskation i forbindelse med visse forbrydelser skal være obligatorisk.

For så vidt et sådant krav er foreneligt med principperne i det nationale retssystem, skal de kontraherende parter efter *stk. 4* træffe de nødvendige foranstaltninger med henblik på at kunne kræve, at gerningsmanden til visse alvorligere forbrydelser som defineret i national ret skal godtgøre den lovlige oprindelse af et påstået udbytte eller andet formuegode, der kan konfiskeres.

Justitsministeriets bemærkninger til artikel 3:

Artikel 3, stk. 1, må anses for opfyldt ved straffelovens konfiskationsbestemmelser i §§ 75-77 a og medfører derfor ikke lovgivningsmæssige konsekvenser.

Bestemmelserne om konfiskation i straffelovens § 75 og § 77 a omfatter enhver form for strafbar handling. § 76 a omfatter strafbare handlinger, der er af en sådan karakter, at de kan give betydeligt udbytte, og som efter lo-

ven kan straffes med fængsel i 6 år eller derover eller er en overtrædelse af lovgivningen om euforiserende stoffer.

Danmark har på den anførte baggrund ikke behov for at tage forbehold efter *stk. 2*.

Straffeloven indeholder ikke bestemmelser, som i visse situationer foreskriver en pligt til at foretage konfiskation. Artikel 3, *stk. 3*, er imidlertid fakultativ og medfører derfor ikke lovgivningsmæssige konsekvenser.

Konfiskation af formuegoder i henhold til § 76 a – der som anført ovenfor kun finder anvendelse på visse nærmere angivne former for forbrydelser – kan ikke ske, hvis den pågældende sandsynliggør, at formuegodet er erhvervet på lovlig måde eller for lovligt erhvervede midler, jf. § 76 a, stk. 4. Konventionens artikel 3, *stk. 4*, skønnes på den baggrund ikke at medføre lovgivningsmæssige konsekvenser.

På baggrund af det anførte er det Justitsministeriets opfattelse, at *artikel 3* ikke medfører lovgivningsmæssige konsekvenser.

Artikel 4: Konventionens *artikel 4* vedrører efterforskningsmæssige og foreløbige foranstaltninger. De kontraherende parter forpligtes til at træffe de nødvendige foranstaltninger for at kunne identificere, opspore, indefryse eller beslaglægge formuegoder med henblik på konfiskation efter artikel 3.

Justitsministeriets bemærkninger til artikel 4:

Bestemmelsen svarer til artikel 31, stk. 2, i FN's konvention mod korruption, som Danmark har ratificeret.

Bestemmelserne i retsplejelovens §§ 801-803 indeholder hjemmel til – under visse nærmere angivne betingelser – at foretage beslaglæggelse til sikring af det offentliges krav på konfiskation. Endvidere indeholder bestemmelserne i retsplejelovens kapitel 71 hjemmel til bl.a. at foretage indgreb i meddelelshemmeligheden, observation og dataaflysning. Der er ligeledes, efter at dom er afsagt, i henhold til retsplejelovens § 1002, stk. 1, mulighed for at foretage beslaglæggelse til sikkerhed for det offentliges krav på bl.a. konfiskation efter straffelovens § 75, stk. 1, 1. pkt., 2. led, og 2. pkt., og stk. 3, og § 76 a, stk. 5.

Det vurderes på den baggrund, at **artikel 4** ikke indebærer lovgivningsmæssige konsekvenser.

Artikel 5: Konventionens **artikel 5** vedrører indefrysning, beslaglæggelse og konfiskation. De kontraherende parter forpligtes til at træffe de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at hjemlen til at indefryse, beslaglægge og konfiskere også omfatter formuegoder, som udbyttet er blevet omdannet eller konverteret til, og formuegoder, som er opnået på lovlig vis, hvis udbyttet helt eller delvist er blevet sammenblandet med disse formuegoder, for værdien af udbyttet. Det samme gælder indkomst eller andre økonomiske fordele, som stammer fra udbyttet eller de førnævnte formuegoder.

Justitsministeriets bemærkninger til artikel 5:

Bestemmelsen svarer til artikel 31, stk. 4-6, i FN's konvention mod korruption, som Danmark har ratificeret.

Straffelovens bestemmelser om konfiskation finder ligeledes anvendelse vedrørende konfiskation af værdier, der er trådt i stedet for det umiddelbare udbytte af lovovertrædelsen. Endvidere giver straffelovens § 76 a om udvidet konfiskation mulighed for konfiskation af formuegoder uden bevis for formuegodets karakter af udbytte fra en konkret forbrydelse. Renteindtægter og lignende, som har en særlig nær sammenhæng med det umiddelbare udbytte, anses også for omfattet af adgangen til konfiskation.

På baggrund af det anførte er det Justitsministeriets opfattelse, at **artikel 5** ikke medfører lovgivningsmæssige konsekvenser.

Artikel 6: Konventionens **artikel 6** forpligter de kontraherende parter til at træffe de nødvendige foranstaltninger for at sikre en passende forvaltning af formuegoder, som er indefrosset eller beslaglagt efter konventionens artikel 4 og 5.

Justitsministeriets bemærkninger til artikel 6:

Forvaltningen af beslaglagte værdier er reguleret ved Justitsministeriets cirkulære nr. 94 af 13. maj 1952, som bl.a. finder anvendelse på beslaglæggelse af ting, der antages at burde konfiskeres, jf. cirkulærets punkt 1.a. **Artikel 6** er således opfyldt i dansk ret.

Artikel 7: Konventionens *artikel 7* handler om efterforskningsbeføjelser og efterforskningsteknikker.

Stk. 1 forpligter de kontraherende parter til at træffe de nødvendige foranstaltninger for at bemyndige domstolene eller andre kompetente myndigheder til at forlange bankoptegnelser og andre finansielle eller kommercielle optegnelser fremlagt og til at beslaglægge disse med henblik på at foretage de handlinger, der henvises til i konventionens artikel 3, 4 og 5. En kontraherende part kan ikke tage forbehold herfor under henvisning til bankhemmelighed.

Efter *stk. 2* skal de kontraherende parter med forbehold af *stk. 1* træffe de nødvendige foranstaltninger for at kunne foretage visse nærmere opregnede efterforskningsskridt. Det skal være muligt for den kontraherende part at fastslå, hvorvidt en fysisk eller juridisk person er indehaver af en eller flere konti i en bank inden for partens territorium, samt i givet fald indhente detaljerede oplysninger om disse konti. Det skal desuden være muligt at tilvejebringe oplysninger om bestemte bankkonti og de bankforretninger, som er blevet udført gennem en eller flere bestemte bankkonti i løbet af en nærmere angivet periode, ligesom det skal være muligt at overvåge de bankforretninger, som i løbet af en nærmere angivet periode udføres gennem en eller flere bestemte bankkonti. Det skal endelig sikres, at bankerne ikke må gøre kunder eller andre tredjemænd bekendt med, at oplysninger af den nævnte karakter er blevet rekvireret eller indhentet, eller med, at en efterforskning er i gang.

De kontraherende parter skal overveje at lade denne bestemmelse finde tilsvarende anvendelse på andre finansielle institutioner end banker.

Efter *stk. 3* skal de kontraherende parter overveje at træffe de nødvendige foranstaltninger for at kunne anvende særlige efterforskningsteknikker med henblik på at identificere og opspore udbytte og indsamle beviser. Disse teknikker omfatter overvågning, aflytning af telekommunikation, adgang til computersystemer samt mulighed for at kræve bestemte dokumenter fremlagt.

Justitsministeriets bemærkninger til artikel 7:

SØK har oplyst, at oplysninger om eksistensen af bankkonti og nærmere oplysninger om eventuelle konti indhentes ved editionskendelser efter retsplejelovens § 804, stk. 1, jf. § 806, stk. 2 – i hastende tilfælde ved poli-

tiets beslutning (på ”øjemedet”) med adgang til efterfølgende domstolsprøvelse, jf. § 806, stk. 3. Oplysningerne indhentes først ved en kendelse om, at eksistensen af konti skal oplyses, og derefter ved en kendelse vedrørende identificerede konti.

Efter hvidvasklovens § 12, stk. 3, skal en virksomheds reelle ejer identificeres, og efter § 15, stk. 2, skal den reelle kunde identificeres, hvis den umiddelbare kunde handler for tredjemand. Det anførte om editionsmulighed gælder derfor også for reelle ejere.

Der kan ved edition tilvejebringes alle oplysninger.

Det antages i retspraksis, at edition kan være fremadrettet for en periode, jf. herved Østre Landsrets kendelse af 5. februar 2002, gengivet i Ugeskrift for Retsvæsen 2002, side 1147.

Der kan gives pålæg om tavshedspligt efter retsplejelovens § 189 i forhold til personer, der har været afhørt som vidne. Der er endvidere som udgangspunkt adgang til at udstede pålæg om tavshedspligt i forhold til personer, som har modtaget et editionspålæg, jf. retsplejelovens § 804, stk. 2, jf. § 803, stk. 1, jf. § 189. På baggrund af Vestre Landsrets kendelse i Ugeskrift for Retsvæsen 2008, side 2269, må det imidlertid anses for tvivlsomt, om retsplejeloven indeholder tilstrækkelig hjemmel til at pålægge medarbejderne i en bank tavshedspligt i forbindelse med et editionspålæg til den pågældende bank. Artikel 7, stk. 2, litra d, må herefter på dette punkt formentlig antages at indebære et behov for præcisering i lovgivningen.

For så vidt angår kravet om, at de kontraherende parter skal overveje at lade denne bestemmelse finde tilsvarende anvendelse på andre finansielle institutioner end banker, bemærkes, at der i dansk ret gælder samme regler for andre finansielle institutioner.

Artikel 7, stk. 3, forpligter alene de kontraherende parter til at overveje at træffe de nødvendige foranstaltninger for at kunne anvende særlige efterforskningsteknikker med henblik på at identificere og opspore udbytte og indsamle beviser. En opfyldelse af denne bestemmelse indebærer ikke i sig selv behov for ændringer i lovgivningen.

Sammenfattende skønnes *artikel 7* formentlig at indebære et behov for en lovændring, der præciserer muligheden for at pålægge medarbejderne i en

bank tavshedspligt i forbindelse med et editionspålæg til den pågældende bank.

Artikel 8: *Artikel 8* om retsmidler forpligter de kontraherende parter til at træffe de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at en fysisk eller juridisk person, som berøres af et indgreb foretaget i medfør af artikel 3, 4, 5 og øvrige relevante bestemmelser i dette afsnit af konventionen, har adgang til effektive retsmidler til at varetage sine interesser.

Justitsministeriets bemærkninger til artikel 8:

Beslaglæggelse må ikke foretages, hvis indgrebet står i misforhold til sagens betydning og det tab eller den ulempe, som indgrebet kan antages at medføre, jf. retsplejelovens § 805, stk. 1.

Afgørelse om beslaglæggelse træffes i mangel af samtykke som udgangspunkt af retten ved kendelse, jf. retsplejelovens § 806, stk. 2, eller i hastende tilfælde ved politiets beslutning med adgang til efterfølgende domstolsprøvelse, som afgøres ved kendelse, jf. § 806, stk. 3. Kendelsen kan kæres til højere ret efter retsplejelovens regler i kapitel 85.

Afgørelse om konfiskation træffes ved dom med adgang til forudgående kontradiktion mv. efter retsplejelovens regler i kapitel 76-80. Dommen kan ankes til højere ret efter retsplejelovens regler i kapitel 82-83.

Retsplejeloven indeholder endvidere i kapitel 86 regler om genoptagelse af straffesager.

Det vurderes på den baggrund, at *artikel 8* ikke medfører lovgivningsmæssige konsekvenser.

Artikel 9: *Artikel 9* vedrører hvidvask af penge.

Efter *stk. 1* skal de kontraherende parter træffe de nødvendige foranstaltninger med henblik på at kriminalisere en række forsætlige handlinger i relation til formuegoder, hvorom man ved, at der er tale om udbytte fra en førforbrydelse. Omfattet af denne bestemmelse er omdannelse og overdragelse af formuegoder med det formål enten at skjule, at det er udbytte, eller at medvirke til, at en person unddrager sig retsforfølgning for en førforbrydelse, ligesom det skal være strafbart at sløre eller skjule et formuegodes beskaffenhed, oprindelse, opbevaringssted, bevægelse eller ejerskab.

I overensstemmelse med de kontraherende parter forfatningsmæssige og grundlæggende juridiske principper skal det ligeledes være strafbart at anskaffe, besidde eller anvende formuegoder, når man på overdragelsestidspunktet ved, at de pågældende formuegoder er udbytte. Samtidig skal medvirken til og forsøg på at begå de i stk. 1 nævnte handlinger være strafbart.

Efter **stk. 2, litra a**, er de kontraherende parter forpligtet til at kunne retsforfølge de i stk. 1 nævnte handlinger, selv om førforbrydelsen ikke var omfattet af den pågældende stats jurisdiktion (straffemyndighed). Efter **litra b** kan en part bestemme, at den person, som begik førforbrydelsen, ikke skal være omfattet af stk. 1. Efter **litra c** skal det være muligt at udlede det for strafansvar krævede forsæt til at begå en af de nævnte handlinger af objektive, faktiske omstændigheder.

Efter **stk. 3** kan de kontraherende parter træffe de nødvendige foranstaltninger for at gøre de i stk. 1 nævnte handlinger strafbare, selv om gerningsmanden blot anså det for sandsynligt, at formuegodet var udbytte eller burde have indset, at formuegodet var udbytte.

Efter **stk. 4** kan parterne tage forbehold, således at stk. 1 kun finder anvendelse på førforbrydelser med en strafferamme på mere end et år eller som – i lande med minimumsgrænser i deres retssystem – kan straffes med fængsel i mindst 6 måneder, på nogle nærmere angivne førforbrydelser eller på en bestemt kategori af alvorlige forbrydelser efter national lovgivning. Et sådant forbehold kan dog ikke medføre, at stk. 1 ikke finder anvendelse på de i bilaget opregnede førforbrydelser.

Efter **stk. 5** må en forudgående eller samtidig dom for førforbrydelsen ikke være en forudsætning for at kunne domfælde for hvidvask.

Efter **stk. 6** skal der kunne domfældes for hvidvask, når det kan bevises, at det hvidvaskede formuegode stammer fra en førforbrydelse, uden at det er nødvendigt at påvise, præcis hvilken førforbrydelse formuegodet stammer fra.

Stk. 7 forpligter de kontraherende parter til at sikre, at førforbrydelserne til hvidvask af penge også omfatter handlinger begået i en anden stat, hvis handlingen er strafbar i denne anden stat og ville have udgjort en førforbrydelse, hvis den var begået inden for den kontraherende parts eget ter-

ritorium. De kontraherende parter kan bestemme, at det eneste krav for at anse en handling begået i en anden stat for en førforbrydelse er, at handlingen ville have udgjort en førforbrydelse, hvis den var begået inden for den kontraherende parts eget territorium.

Justitsministeriets bemærkninger til artikel 9:

De i konventionens artikel 9 fastsatte kriminaliseringspligter må anses for opfyldt ved straffelovens hæleribestemmelse i § 290, der hjemler strafansvar for den, som uberettiget modtager eller skaffer sig eller andre del i udbytte, der er opnået ved en strafbar lovovertrædelse, og den, der uberettiget ved at skjule, opbevare, transportere, hjælpe til afhændelse eller på lignende måde efterfølgende virker til at sikre en anden udbyttet af en strafbar lovovertrædelse.

Forsøg på hæleri kan straffes i medfør af straffelovens § 21, stk. 1, hvorefter handlinger, som sigter til at fremme eller bevirke udførelsen af en forbrydelse, straffes som forsøg, når forbrydelsen ikke fuldbyrdes.

Medvirken til hæleri kan straffes i medfør af straffelovens § 23, stk. 1, 1. pkt., hvorefter den for en lovovertrædelse givne straffebestemmelse omfatter alle, der ved tilskyndelse, råd eller dåd har medvirket til gerningen.

Konventionens *artikel 9, stk. 1*, medfører derfor ikke lovgivningsmæssige konsekvenser.

For så vidt angår stk. 2, litra a, er straffelovens § 290 en selvstændig lovovertrædelse, og det er ikke et krav, at førforbrydelsen er begået i Danmark eller er undergivet dansk straffemyndighed. Det er dog et krav, at førforbrydelsen efter dansk ret udgør en strafbar lovovertrædelse og således vil kunne straffes, hvis den er undergivet dansk straffemyndighed.

For så vidt angår stk. 2, litra b, gælder det i dansk ret, at en person ikke straffes for både en førforbrydelse og hvidvaskning af udbyttet fra førforbrydelsen. Det er også denne opfattelse, som Justitsministeriet har lagt til grund ved gennemgangen af Palermo-konventionen, som Danmark ratificerede den 30. september 2003, og som i artikel 6 indeholder en tilsvarende bestemmelse om hvidvaskning af udbytte, samt ved gennemgangen af FN's konvention mod korruption, som Danmark ratificerede den 26. december 2006, og som i artikel 23 og 24 indeholder tilsvarende bestemmelser.

Artikel 9, stk. 2, litra c, vedrører fastlæggelse af forsætskravet. Dansk ret er i overensstemmelse hermed. Ved afgørelsen af, hvilken grad af skyld gerningspersonen har udvist, skal der tages udgangspunkt i gerningspersonens overvejelser på gerningstidspunktet. I tilfælde, hvor en konkret straffebestemmelses anvendelse er betinget af forsæt hos gerningspersonen, skal han eller hun have forsæt til alle de objektive gerningselementer, som udgør forbrydelsen. I det omfang, der ikke foreligger en tilståelse, må retten ud fra en helhedsbedømmelse af de foreliggende oplysninger om handlingen og de faktiske omstændigheder, som anses for bevist, afgøre, hvilke overvejelser gerningspersonen gjorde sig på gerningstidspunktet.

På baggrund af det anførte er det Justitsministeriets opfattelse, at konventionens *artikel 9, stk. 2*, ikke medfører lovgivningsmæssige konsekvenser.

For så vidt angår artikel 9, stk. 3, hvorefter de kontraherende parter kan vælge at straffelægge tilfælde, hvor gerningsmanden enten blot anså det for sandsynligt, at formuegodet var udbytte, eller burde have indset dette, kan det oplyses, at uagtsomt hæleri ikke efter dansk ret er strafbart, jf. herved straffelovens § 19, 1. pkt.

Der kan straffes for hæleri efter straffelovens § 290, hvis gerningsmanden har viden eller bestemt formodning om, at han befatter sig med udbytte fra en lovovertrædelse. Det er altså tilstrækkeligt, at gerningsmanden har sandsynlighedsforsæt og anså det for overvejende sandsynligt, at formuegodet var udbytte. Forsætsformen *dolus eventualis* gælder også i relation til straffelovens § 290.

Artikel 9, stk. 3, skønnes på denne baggrund ikke at medføre lovgivningsmæssige konsekvenser.

For så vidt angår *artikel 9, stk. 4*, vedrører straffelovens § 290 udbytte fra alle strafbare lovovertrædelser, uanset forholdets nærmere karakter eller strafferammens størrelse. Danmark har derfor ikke behov for at tage forbehold.

For så vidt angår artikel 9, stk. 5, hvorefter en forudgående eller samtidig dom for førforbrydelsen ikke må være en forudsætning for at kunne retsforfølge for hvidvask, bemærkes, at straffelovens § 290 er en selvstændig lovovertrædelse. Det skal alene bevises, at der er tale om udbytte, der er opnået ved en strafbar lovovertrædelse og ikke ved lovlig virksomhed. Det

er således ikke en forudsætning for at dømme efter § 290, at der foreligger en forudgående eller samtidig dom for førforbrydelsen.

Artikel 9, stk. 5, skønnes på denne baggrund ikke at medføre lovgivningsmæssige konsekvenser.

For så vidt angår artikel 9, stk. 6, hvorefter hvidvask skal være strafbart, når det kan bevises, at det hvidvaskede formuegode stammer fra en førforbrydelse, selv om den konkrete førforbrydelse ikke kan påvises, bemærkes, at der efter dansk ret kan straffes for hæleri efter straffelovens § 290, hvis anklagemyndigheden kan bevise, at udbyttet stammer fra en strafbar lovovertrædelse. Der gælder ikke et krav om, at den konkrete førforbrydelse kan påvises.

Artikel 9, stk. 6, skønnes på denne baggrund ikke at medføre lovgivningsmæssige konsekvenser.

For så vidt angår artikel 9, stk. 7, er det som anført ovenfor under stk. 2 et krav i forhold til straffelovens § 290, at førforbrydelsen efter dansk ret udgør en strafbar lovovertrædelse og således vil kunne straffes, hvis den er undergivet dansk straffemyndighed. Bestemmelsen i § 290 er imidlertid ikke betinget af, at førforbrydelsen er begået i Danmark, eller af, at førforbrydelsen er undergivet dansk straffemyndighed.

Artikel 9, stk. 7, skønnes på denne baggrund ikke at medføre lovgivningsmæssige konsekvenser.

Sammenfattende er det Justitsministeriets opfattelse, at konventionens **artikel 9** ikke medfører lovgivningsmæssige konsekvenser.

Artikel 10: *Artikel 10* vedrører strafansvar for juridiske personer.

Stk. 1 forpligter de kontraherende parter til at træffe de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at juridiske personer kan straffes for hvidvask i overensstemmelse med konventionen, når den strafbare handling er begået til fordel for den juridiske person af en eller flere fysiske personer i ledende stillinger, som enten repræsenterer den juridiske person, har fuldmagt til at træffe beslutninger på vegne af den juridiske person, eller er bemyndiget til at udøve kontrol inden for den juridiske person. Den eller de pågældende fysiske personer skal ligeledes kunne ifalde strafansvar for medvirken.

Efter *stk. 2* skal en juridisk person ud over de i stk. 1 nævnte tilfælde kunne ifalde strafansvar, når manglende tilsyn eller kontrol med en fysisk person har muliggjort handlinger omfattet af stk. 1.

Efter *stk. 3* må strafansvar for en juridisk person ikke udelukke retsforfølgning af en fysisk person.

Stk. 4 forpligter de kontraherende parter til at sikre, at juridiske personer, som ifalder strafansvar efter reglerne i artikel 10, mødes med effektive, proportionale og præventive straffe og andre sanktioner.

Justitsministeriets bemærkninger til artikel 10:

Forpligtelserne efter konventionens artikel 10 er efter Justitsministeriets opfattelse opfyldt ved straffelovens § 306, jf. §§ 25-27.

Efter straffelovens § 306 kan der pålægges selskaber mv. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i 5. kapitel (§§ 25-27) for overtrædelse af straffeloven.

Efter straffelovens § 27, stk. 1, forudsætter strafansvar for en juridisk person, at der inden for dens virksomhed er begået en overtrædelse, der kan tilregnes en eller flere til den juridiske person knyttede personer eller den juridiske person som sådan.

Derudover kan fysiske personer samtidig straffes efter de almindelige strafferetlige regler, herunder også for medvirken efter straffelovens § 23. Juridiske personers strafansvar udelukker således ikke straf af fysiske personer, jf. herved Rigsadvokatens meddelelse nr. 5/1999 om valg af ansvarssubjekt i sager om virksomhedsansvar.

Konventionens *artikel 10* skønnes på denne baggrund ikke at medføre lovgivningsmæssige konsekvenser.

Artikel 11: *Artikel 11* forpligter de kontraherende parter til at sikre, at endelige domme fra andre konventionsparter afsagt i forbindelse med konventionsforpligtelserne kan tages i betragtning ved strafudmålingen.

Justitsministeriets bemærkninger til artikel 11:

Efter straffelovens § 84, stk. 2, kan retten tillægge straffedomme afsagt uden for den danske stat samme gentagelsesvirkning som de domme, der er afsagt her i landet. Det følger af straffelovens § 81, nr. 1, at det ved straffastsættelsen i almindelighed skal indgå som en skærpende omstændighed, at gerningsmanden tidligere er straffet af betydning for sagen. Om tidligere straf skal tillægges betydning afhænger i praksis af en konkret vurdering af såvel den foreliggende som den tidligere begåede kriminalitet.

På den baggrund er det Justitsministeriets opfattelse, at *artikel 11* ikke medfører lovgivningsmæssige konsekvenser.

2.3.2. Afsnit 2 – FIU og forebyggelse

Artikel 12-14 omhandler finansielle efterretningsenheder (FIU'er) samt forebyggelse.

Artikel 12: Efter *Artikel 12* forpligtes hver kontraherende part til at oprette en finansiell efterretningsenhed (FIU). Denne FIU skal have regelmæssig direkte eller indirekte adgang til de oplysninger angående økonomi, administration og retshåndhævelse, som er nødvendige for, at FIU'en kan varetage sine funktioner, herunder rapportering af mistænkelige transaktioner.

Justitsministeriets bemærkninger til artikel 12:

Ved Justitsministeriets cirkulæreskrivelse af 30. juni 1993 blev Hvidvasksekretariatet oprettet. Hvidvasksekretariatet hører under Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet (SØK) og er den danske FIU. Hvidvasksekretariatets arbejdsområde er at indsamle, registrere, videregive og bearbejde underretninger om hvidvask og – i samarbejde med Politiets Efterretningstjeneste – om finansiering af terrorisme.

SØK har oplyst, at hvidvasksekretariatet har enten direkte eller indirekte adgang til oplysninger om økonomi, administration og retshåndhævelse, som er nødvendige til varetagelse af dets funktion. Hvidvasksekretariatet har bl.a. direkte adgang til information om pas, biler, kørekort, selskabsregistre, Schengen Informationssystemet, EU-sanktionsregisteret samt til efterretningsoplysninger og kriminalregisteret. Endvidere har Hvidvasksekretariatet indirekte adgang til SKAT's registre.

Det er på baggrund af det anførte Justitsministeriets opfattelse, at Danmark opfylder forpligtelserne i konventionens *artikel 12*.

Artikel 13: *Artikel 13* omhandler forebyggende foranstaltninger mod hvidvask.

Stk. 1 forpligter de kontraherende parter til at gennemføre forebyggende foranstaltninger mod hvidvask af penge og til at tage behørigt hensyn til internationale standarder, herunder særligt FATF's (Financial Action Task Force) anbefalinger.

Efter *stk. 2* skal der for virksomheder, som udøver aktiviteter, der er særligt disponeret for at blive brugt i forbindelse med hvidvask, navnlig indføres bestemmelser af den i litra a-c omhandlede karakter.

Efter *litra a* skal virksomhederne fastslå og verificere identiteten på deres kunder samt, hvis virksomhedens kunde er et selskab, selskabets fysiske ejere (reelle ejere), og gennemføre løbende overvågning af forretningsforholdet på grundlag af en risikovurdering. Virksomhederne skal endvidere have pligt til at underrette om mistanke om hvidvask i relation til en kunde. I forlængelse heraf skal virksomhederne iværksætte understøttende foranstaltninger såsom opbevaring af oplysninger om kundeidentifikation og transaktioner, uddannelse af personale og udarbejdelse af interne forretningsgange.

Efter *litra b* må virksomhederne ikke afsløre over for deres kunde, at de har foretaget en underretning om mistanke om hvidvask, eller at der er eller vil blive iværksat en undersøgelse af, om der er tale om hvidvask.

Efter *litra c* skal virksomhederne være underlagt effektivt tilsyn med overholdelse af reglerne om forebyggende foranstaltninger mod hvidvask, efter omstændighederne ud fra en risikovurdering.

Stk. 3 forpligter de kontraherende parter til at indføre foranstaltninger til at opdage fysisk transport af kontanter og ihændehaverpapirer over grænserne.

Justitsministeriets bemærkninger til artikel 13:

Finanstilsynet har over for Justitsministeriet givet udtryk for, at Danmark efter tilsynets opfattelse opfylder kravene i artikel 13.

For så vidt angår artikel 13, *stk. 1*, har Finanstilsynet oplyst, at den danske hvidvaskregulering bl.a. omfatter følgende regler:

- Lov om forebyggende foranstaltninger mod hvidvask af udbytte og finansiering af terrorisme (hvidvaskloven), jf. lovbekendtgørelse nr. 353 af 20. april 2012
- Finanstilsynets bekendtgørelse nr. 712 af 1. juli 2008 om, hvilke fysiske og juridiske personer og produkter der kan undtages fra hvidvaskloven, samt definitionen af politisk udsatte personer
- Finanstilsynets bekendtgørelse nr. 1347 af 3. december 2010 om lande og territorier, hvor der anses at være en særlig risiko for hvidvask eller finansiering af terrorisme (FATF-listen)
- EU-forordning nr. 1781/2006 om oplysninger, der skal medsendes om betalere ved pengeoverførsler
- Diverse EU-forordninger indeholdende regler om finansielle sanktioner mod lande, personer, grupper, juridiske enheder eller organer
- Lov om finansiell virksomhed § 71
- Erhvervsstyrelsens (tidligere Erhvervs- og Selskabsstyrelsen) bekendtgørelse nr. 1197 af 10. december 2008 om ansøgning og registrering m.v.

Hertil kommer visse regler i lov om spil og i toldloven samt regler udstedt i medfør heraf, herunder regler om identifikation og legitimation af kunder, overvågning af kundetransaktioner, indberetning af mistænkelige transaktioner mv. Toldloven indeholder bl.a. bestemmelser om deklara-tionspligt for personer, der ved indrejse i eller udrejse fra det danske told-område medtager likvide midler, der svarer til værdien af 10.000 euro eller derover.

Hvidvaskloven gennemfører EU's 3. hvidvaskdirektiv (Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2005/60/EF af 26. oktober 2005 om forebyggende foranstaltninger mod anvendelse af det finansielle system til hvidvaskning af penge og finansiering af terrorisme) og bygger herudover på anbefalinger fra FATF.

Hvidvasklovens regler om kontrol og tilsyn indgår som led i Danmarks opfyldelse af forpligtelser i henhold til FN-konventionen (1999) om bekæmpelse af finansiering af terrorisme samt EU's forordninger til opfyldelse af FN's Sikkerhedsråds resolution nr. 1373 (2001) om bekæmpelse af terrorisme generelt og resolution 1267 (1999) om Al-Qaida og Taliban og EU's øvrige forordninger om finansielle sanktioner.

Danmark er medlem af FATF, som er et mellemstatsligt samarbejde om bekæmpelse af hvidvask og finansiering af terrorisme etableret i 1989.

FATF vedtog i februar 2012 et sæt nye henstillinger efter en gennemgang af de hidtil gældende 40 anbefalinger om bekæmpelse af hvidvask og 9 anbefalinger om bekæmpelse af terrorfinansiering.

Det er Finanstilsynets vurdering, at samtlige led i konventionens artikel 13 er dækket af FATF's anbefalinger. Finanstilsynet har oplyst, at FATF på sit plenarmøde i oktober 2010 har anerkendt, at Danmark (herunder Færøerne og Grønland) nu opfylder FATF's anbefalinger med henblik på bekæmpelse af hvidvask og finansiering af terrorisme i et sådant omfang, at Danmark overføres fra "regular follow-up procedure" til "biennial update".

For så vidt angår artikel 13, *stk. 2, litra a*, fremgår det af hvidvasklovens § 12, at virksomheder mv., som er omfattet af loven, har pligt til at kræve legitimation, når der optages en forretningsmæssig forbindelse med en kunde, herunder – hvis kunden er en virksomhed – vedrørende virksomhedens reelle ejere. Legitimationsproceduren kan eventuelt gennemføres ud fra en risikovurdering. Der skal endvidere ske en løbende overvågning af kundeforholdet.

Efter hvidvasklovens § 7 har virksomheder mv., som er omfattet af loven, pligt til at underrette SØK ved mistanke om hvidvask eller terrorfinansiering.

Efter hvidvasklovens § 23 har virksomhederne mv. pligt til at opbevare de indhentede identitetsoplysninger i mindst 5 år efter, at kundeforholdet er ophørt, ligesom der er krav om opbevaring af dokumenter og registreringer vedrørende de gennemførte transaktioner.

Efter hvidvasklovens § 25 skal virksomhederne mv. udarbejde skriftlige interne regler om det ovenstående samt uddannelses- og instruktionsprogrammer for medarbejderne.

For så vidt angår artikel 13, *stk. 2, litra b*, fremgår det af hvidvasklovens § 27, at ledelse og ansatte mv. i virksomhederne som udgangspunkt har pligt til at hemmeligholde, at der er givet underretning til SØK, eller at dette overvejes, eller at der er eller vil blive iværksat en undersøgelse af, om der er tale om hvidvask eller terrorfinansiering.

For så vidt angår artikel 13, stk. 2, *litra c*, er de omfattede virksomheder mv. undergivet tilsyn fra henholdsvis Erhvervsstyrelsen (tidligere Erhvervs- og Selskabsstyrelsen), jf. § 31, og Finanstilsynet, jf. § 34.

For så vidt angår artikel 13, *stk. 3*, har SKAT oplyst, at bestemmelsen må anses for opfyldt bl.a. ved reglerne i toldlovens §§ 10 a, 23-25, 79 og 83 samt i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) Nr. 1889/2005 af 26. oktober 2005 om kontrol med likvide midler, der indføres til eller forlader Fællesskabet.

På den baggrund er det Justitsministeriets opfattelse, at *artikel 13* ikke medfører lovgivningsmæssige konsekvenser.

Artikel 14: *Artikel 14* forpligter de kontraherende parter til at træffe de nødvendige foranstaltninger for, at deres FIU eller en anden kompetent myndighed kan gribe umiddelbart ind og tilbageholde en transaktion, når der er mistanke om, at den har forbindelse til hvidvask. Varigheden af den periode, hvori transaktionen kan tilbageholdes, imens den analyseres, fastsættes i henhold til national lov.

Justitsministeriets bemærkninger til artikel 14:

SØK har oplyst, at Hvidvasksekretariatet eller politikredsene kan beslaglægge de aktiver, transaktionen vedrører, på baggrund af en retskendelse, jf. retsplejelovens §§ 802 og 803, jf. § 806, stk. 2 – i hastende tilfælde ved politiets beslutning med adgang til efterfølgende domstolsprøvelse, jf. § 806, stk. 3.

Særligt for så vidt angår underretninger om mistanke om finansiering af terrorisme følger det af hvidvasklovens § 7, stk. 4, at transaktionen kun må gennemføres efter aftale med Hvidvasksekretariatet. Hvidvasksekretariatet skal hurtigst muligt og senest inden udløbet af den efterfølgende bankdag beslutte, hvorvidt der skal ske beslaglæggelse, eller transaktionen skal gennemføres.

Artikel 14 skønnes på denne baggrund ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser.

2.4. Kapitel IV – internationalt samarbejde

2.4.1. Afsnit 1 – principper for internationalt samarbejde

Artikel 15: Konventionens *artikel 15* omhandler generelle principper og foranstaltninger til internationalt samarbejde.

Stk. 1 forpligter de kontraherende parter til i videst muligt omfang at samarbejde med hinanden med henblik på gennemførelse af efterforskning og fuldbyrdelse af konfiskation af genstande og udbytte.

Efter *stk. 2* skal de kontraherende parter træffe de nødvendige foranstaltninger for at kunne imødekomme anmodninger om konfiskation af formuegoder, som udgør udbytte eller genstande, eller konfiskation af et beløb svarende til udbyttets værdi, samt anmodninger om efterforskningsassistance eller foreløbige indgreb med henblik på konfiskation.

Efter *stk. 3* skal efterforskningsassistance og foreløbige indgreb foretages i overensstemmelse med den anmodede parts lovgivning. Hvis en bestemt fremgangsmåde eller procedure er påkrævet efter den anmodende parts lovgivning, skal den anmodede part dog efterkomme dette krav i det omfang det ikke er i strid med dennes grundlæggende retsprincipper.

Stk. 4 forpligter de kontraherende parter til at træffe de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at alle anmodninger fra andre kontraherende stater om identifikation, opsporing, indefrysning eller beslaglæggelse af udbytte og genstande behandles på samme måde som tilsvarende skridt i forbindelse med rent interne sager.

Justitsministeriets bemærkninger til artikel 15:

Danmark har med enkelte undtagelser ikke gennemført særlig lovgivning om gensidig retshjælp i straffesager. Det antages imidlertid med støtte i retspraksis, at udenlandske begæringer om efterforskningsskridt i Danmark kan imødekommes, uanset om fremsættelsen og behandlingen er reguleret i en aftale, der finder anvendelse mellem Danmark og den pågældende stat. De relevante efterforskningsskridt gennemføres i givet fald på grundlag af en analog anvendelse af de relevante bestemmelser i retsplejeloven, således at en udenlandsk anmodning om f.eks. beslaglæggelse kan imødekommes, hvis beslaglæggelsen ville kunne gennemføres i forbindelse med en tilsvarende national strafferetlig efterforskning.

Efter artikel 15 skal samarbejdet finde sted i overensstemmelse med konventionens bestemmelser om internationalt samarbejde og national lovgivning, og det er på den baggrund Justitsministeriets opfattelse, at **artikel 15** ikke indeholder selvstændige forpligtelser, der kræver ny eller ændret lovgivning.

2.4.2. Afsnit 2 – efterforskningsassistance

Konventionens **artikel 16-20** vedrører efterforskningsassistance.

Artikel 16: *Artikel 16* forpligter de kontraherende parter til i videst muligt omfang at yde hinanden assistance til identifikation og opsporing af genstande, udbytte og andre formuegoder med henblik på konfiskation, herunder assistance til sikring af beviser.

Justitsministeriets bemærkninger til artikel 16:

Artikel 16 om internationalt samarbejde i videst muligt omfang indeholder ikke selvstændige forpligtelser, der kræver ny eller ændret lovgivning.

Artikel 17: *Artikel 17* omhandler anmodninger om oplysninger om bankkonti.

Efter *stk. 1* skal hver stat træffe de nødvendige foranstaltninger for at kunne besvare en anmodning fra en anden konventionspart om oplysninger om, hvorvidt en fysisk eller juridisk person, som efterforskes, besidder eller kontrollerer konti i nogen bank inden for den anmodede stats territorium. Efter *stk. 2* gælder denne forpligtelse kun i det omfang, den pågældende bank er i besiddelse af oplysningerne.

Den part, der anmoder om oplysninger, skal efter *stk. 3* oplyse, hvorfor oplysningerne skønnes at være af afgørende værdi for dennes efterforskning af en strafbar handling, hvorfor de pågældende konti formodes at være i den anmodede stat og om muligt, hvilke banker og konti det antages at dreje sig om, samt enhver anden relevant information.

Efter *stk. 4* kan den konventionspart, der anmodes om oplysninger, opstille de samme betingelser som for anmodninger vedrørende ransagning og beslaglæggelse.

Efter *stk. 5* kan konventionsparterne tage forbehold, så artikel 17 kun omfatter de handlinger, der er optaget på bilaget til konventionen.

Efter *stk. 6* kan artikel 17 udvides til ligeledes at omfatte andre finansielle institutioner end banker. En sådan udvidelse kan betinges af gensidighed.

Justitsministeriets bemærkninger til artikel 17:

Som nævnt ovenfor under omtalen af artikel 7 vil de pågældende bankoplysninger kunne tilvejebringes af de danske myndigheder ved brug af retsplejelovens regler om edition.

Videregivelse af oplysningerne til udenlandske myndigheder er omfattet af persondatalovens regler, i det omfang der er tale om personoplysninger i lovens forstand. Videregivelse af oplysninger som omhandlet i artikel 17 vil – i det omfang det i det konkrete tilfælde skønnes nødvendigt – som udgangspunkt kunne ske inden for rammerne af persondatalovens bestemmelser i § 6, stk. 1, nr. 6, § 7, stk. 6, eller § 8, stk. 6, jf. § 7, stk. 6, alt efter oplysningernes nærmere karakter. Er der tale om videregivelse til et land, som ikke er medlem af EU, vil videregivelsen kunne ske i henhold til persondatalovens § 27, stk. 3, nr. 7.

I det omfang der ikke er tale om personoplysninger i persondatalovens forstand (eksempelvis oplysninger om bankkonti tilhørende et aktieselskab), må videregivelsen bedømmes på grundlag af de almindelige tavshedspligtsbestemmelser i forvaltningslovens § 27 og i straffelovens § 152 og § 152 e (eller specielle tavshedspligtsforskrifter i den udstrækning, der foreligger sådanne). Herefter er det afgørende, om videregivelsen kan anses for ”berettiget”. Det er i administrativ praksis antaget, at en videregivelse af fortrolige oplysninger, som sker til opfyldelse af forpligtelser i henhold til en overenskomst med fremmede stater, ikke vil være uberettiget i henhold til straffelovens regler om tavshedspligt.

Det vurderes på den baggrund, at *artikel 17* ikke medfører lovgivningsmæssige konsekvenser.

Artikel 18: *Artikel 18* vedrører anmodninger om oplysninger om banktransaktioner.

Stk. 1 forpligter de kontraherende parter til at imødekomme anmodninger fra andre parter om oplysninger om bestemte bankkonti og om bankforret-

ninger, som er blevet gennemført i nærmere angivne perioder via bestemte konti. Denne forpligtelse gælder ifølge *stk. 2* kun for så vidt den pågældende bank er i besiddelse af oplysningerne.

Efter *stk. 3* skal den part, der anmoder om oplysninger, angive, hvorfor oplysningerne skønnes relevante for dennes efterforskning af en strafbar handling.

Efter *stk. 4* kan den konventionspart, der anmodes om oplysninger, opstille de samme betingelser som for anmodninger vedrørende ransagning og beslaglæggelse.

Efter *stk. 5* kan artikel 18 udvides til ligeledes at omfatte andre finansielle institutioner end banker. En sådan udvidelse kan betinges af gensidighed.

Justitsministeriets bemærkninger til artikel 18:

Under henvisning til det, der er anført ovenfor under artikel 17, vurderes det, at *artikel 18* ikke medfører lovgivningsmæssige konsekvenser.

Artikel 19: *Artikel 19* omhandler anmodninger om overvågning af banktransaktioner.

Efter *stk. 1* skal de kontraherende parter sikre, at de er i stand til at imødekomme anmodninger fra en anden part om overvågning af de bankforretninger, som inden for en nærmere angiven periode gennemføres via en eller flere bestemte bankkonti, og til at videregive oplysninger herom til den anmodende part.

Efter *stk. 2* skal den part, der anmoder om overvågning, angive, hvorfor oplysningerne skønnes relevante for dennes efterforskning af en strafbar handling.

Beslutningen om at foretage overvågning skal efter *stk. 3* træffes af den anmodede parts kompetente myndigheder i hvert enkelt tilfælde og i overensstemmelse med dennes lovgivning. Hvordan overvågningen gennemføres, aftales efter *stk. 4* mellem den anmodende og den anmodede parts kompetente myndigheder.

Efter *stk. 5* kan de kontraherende parter bestemme, at artikel 19 også skal finde anvendelse på andre finansielle institutioner end banker.

Justitsministeriets bemærkninger til artikel 19:

Som anført ovenfor under artikel 7 antages det i retspraksis, at edition kan være fremadrettet for en periode. Der henvises endvidere til det, der er anført ovenfor under artikel 15. På denne baggrund skønnes det, at *artikel 19* ikke medfører lovgivningsmæssige konsekvenser.

Artikel 20: Efter *artikel 20* kan en konventionspart videregive oplysninger om genstande og udbytte til en anden part uden forudgående anmodning, når videregivelsen af disse oplysninger skønnes at kunne bidrage til en eventuel efterforskning hos den modtagende part eller at kunne føre til en anmodning efter reglerne i konventionens kapitel IV (artikel 15-45).

Justitsministeriets bemærkninger til artikel 20:

Bestemmelsen er identisk med artikel 10 i hvidvaskkonventionen fra 1990, som Danmark har ratificeret.

Artikel 20 indeholder ikke forpligtelser, der kræver ny eller ændret lovgivning.

2.4.3. Afsnit 3 – foreløbige indgreb

Artikel 21-22 vedrører foreløbige indgreb.

Artikel 21: *Artikel 21* forpligter de kontraherende parter til – efter anmodning fra en anden konventionspart – at foretage de nødvendige foreløbige indgreb, f.eks. indefrysning eller beslaglæggelse, for at forhindre salg, overdragelse eller afhændelse af formuegoder, som senere kan blive genstand for en anmodning om konfiskation. Ligeledes forpligtes parterne til at foretage sådanne indgreb, hvis der er modtaget en anmodning om konfiskation af formuegoder fra en anden part i henhold til konventionens artikel 23.

Justitsministeriets bemærkninger til artikel 21:

Bestemmelsen svarer til artikel 11 i hvidvaskkonventionen fra 1990, som Danmark har ratificeret.

Der henvises endvidere til det, der anført ovenfor under artikel 15.

På denne baggrund vurderes det, at *artikel 21* ikke medfører lovgivningsmæssige konsekvenser.

Artikel 22: Når der er foretaget foreløbige indgreb efter artikel 21, skal den anmodende part efter *artikel 22, stk. 1*, på eget initiativ og hurtigst muligt videregive oplysninger, som kan have indflydelse på opretholdelsen eller omfanget af det foreløbige indgreb, til den anmodede part. Ligeledes skal oplysninger, som den anmodede part måtte anmode om, og som er nødvendige af hensyn til gennemførelse af og opfølgning på de foreløbige indgreb, videregives til denne uden unødigt ophold.

Efter *stk. 2* skal den anmodende part så vidt muligt høres før ophævelsen af et foreløbigt indgreb.

Justitsministeriets bemærkninger til artikel 22:

Artikel 22 medfører ikke lovgivningsmæssige konsekvenser.

2.4.4. Afsnit 4 - konfiskation

Konventionens *artikel 23-27* omhandler konfiskation.

Artikel 23: Efter *artikel 23, stk. 1*, har en konventionspart, som modtager en anmodning om konfiskation fra en anden part vedrørende genstande eller formuegoder, som befinder sig på den anmodede parts territorium, pligt til enten at håndhæve en dom til konfiskation fra den anmodende part eller at overdrage anmodningen til en kompetent myndighed, der kan træffe afgørelse om konfiskation, samt i givet fald at håndhæve afgørelsen.

De kontraherende parter forpligtes efter *stk. 2* til at have kompetence til at træffe afgørelse om konfiskation.

Efter *stk. 3* skal stk. 1 ligeledes finde anvendelse på konfiskation af et beløb svarende til værdien af udbyttet, hvis der inden for den anmodede stats territorium befinder sig formuegoder, som konfiskationen kan håndhæves i. I de tilfælde, hvor betalingen ikke opnås, forpligtes den anmodede stat til at søge kravet fyldestgjort i ethvert formuegode, som er tilgængeligt til dette formål.

Efter *stk. 4* kan den anmodende og den anmodede stat aftale, at en anmodning om konfiskation af et bestemt formuegode i stedet kan opfyldes gennem konfiskation af et tilsvarende beløb.

Stk. 5 forpligter konventionsparterne til i videst muligt omfang at samarbejde med hinanden, når et indgreb, der svarer til konfiskation, men som ikke udgør en strafferetlig sanktion, er fastslået ved dom i forbindelse med en strafbar handling, og det er blevet fastslået, at formuegodet udgør udbytte eller andre former for formuegoder omfattet af konventionens artikel 5.

Justitsministeriets bemærkninger til artikel 23:

Bestemmelserne i artikel 23, stk. 1-4, svarer til artikel 13 i hvidvaskkonventionen fra 1990, som Danmark har ratificeret, mens artikel 23, stk. 5, er ny.

I forbindelse med spørgsmålet om Danmarks ratifikation af hvidvaskkonventionen fra 1990 vurderede Justitsministeriet, at bestemmelsen lagde op til en ændring af lov om international fuldbyrdelse af straf mv. med henblik på at skabe en udtrykkelig hjemmel til at fuldbyrde fremmede staters afgørelser om konfiskation efter retsanmodning fremsat i henhold til konventionen, idet lov om international fuldbyrdelse af straf mv. ikke i almindelighed kunne antages at give hjemmel til at fuldbyrde afgørelser om konfiskation efter konventionen, jf. afsnit 3.2.4 i de almindelige bemærkninger til lovforslag nr. L 81, folketingsåret 1995-96. Ved lov nr. 291 af 24. april 1996 blev der på den baggrund indsat en ny bestemmelse i § 5 a i lov om international fuldbyrdelse af straf mv., hvoraf det bl.a. fremgår, at afgørelser om konfiskation, som er omfattet af hvidvaskkonventionen fra 1990, kan fuldbyrdes efter reglerne i lovens kapitel 3, når konventionens betingelser er opfyldt.

Særligt for så vidt angår fuldbyrdelsen af strafferetlige afgørelser om beslaglæggelse, bødestraf og konfiskation udstedt i andre EU-medlemsstater gælder den særlige ordning efter lov nr. 1434 af 22. december 2004 om fuldbyrdelse af visse strafferetlige afgørelser i Den Europæiske Union.

Det er på den anførte baggrund Justitsministeriets opfattelse, at konventionens *artikel 23* nødvendiggør en lovændring for så vidt angår muligheden for at efterkomme anmodninger om fuldbyrdelse af udenlandske afgørelser om konfiskation.

Artikel 24: *Artikel 24* omhandler gennemførelse af konfiskation.

Efter *stk. 1* gennemføres konfiskation efter den anmodede parts lovgivning.

Dog skal den anmodede part efter *stk. 2* lægge kendsgerninger, som er fastlagt ved dom i den anmodende stat, til grund. Efter *stk. 3* kan de kontraherende parter dog tage forbehold for *stk. 2* til kun at finde anvendelse, når det ikke er i strid med deres forfatningsmæssige og grundlæggende retsprincipper.

Den anmodede part skal efter *stk. 4* konvertere det beløb, der skal konfiskeres, til dets valuta i overensstemmelse med kursen på tidspunktet for beslutningen om at fuldbyrde konfiskationen.

Efter *stk. 5* kan kun den anmodende part tage en konfiskationsordre fra en af dennes domstole op til fornyet vurdering.

Justitsministeriets bemærkninger til artikel 24:

Bestemmelsen svarer til artikel 14 i hvidvaskkonventionen fra 1990, som Danmark har ratificeret.

Artikel 24 indeholder ikke forpligtelser, der kræver ny eller ændret lovgivning.

Artikel 25: *Artikel 25* omhandler konfiskerede formuegoder.

Efter *stk. 1* skal formuegoder, som er konfiskeret af en konventionspart efter artikel 23 eller 24, afhændes af denne part i overensstemmelse med national lovgivning.

Når formuegoderne er konfiskeret efter anmodning fra en anden part, skal den anmodede part, for så vidt dette er muligt efter national lovgivning, efter *stk. 2* tilbagelevere de konfiskerede formuegoder til den anmodende part med henblik på udbetaling af erstatning til eventuelle ofre eller tilbagelevering til den retmæssige ejer.

Efter *stk. 3* kan de kontraherende parter indgå aftaler om fordelingen af konfiskerede formuegoder.

Justitsministeriets bemærkninger til artikel 25:

Artikel 25 giver ikke anledning til lovgivningsmæssige konsekvenser.

Artikel 26: Efter *artikel 26, stk. 1*, skal en anmodning om konfiskation ikke afskære den anmodende part fra selv at fuldbyrde afgørelsen om konfiskation.

Efter *stk. 2* skal parterne undgå, at den samlede værdi af det konfiskerede overskrider det beløb, som er fastsat i konfiskationsordren.

Justitsministeriets bemærkninger til artikel 26:

Artikel 26 indeholder ikke i sig selv nogen forpligtelser for parterne.

Artikel 27: Efter *artikel 27* er en konventionspart ikke forpligtet til at fængsle en person på det grundlag, at det har vist sig at være umuligt at gennemføre en konfiskation, selv om den anden part har anmodet om fængsling.

Justitsministeriets bemærkninger til artikel 27:

Artikel 27 indeholder ikke forpligtelser, der kræver ny eller ændret lovgivning.

2.4.5. Afsnit 5 – afvisning og udsættelse af samarbejde

Konventionens *artikel 28 og 29* omhandler afvisning og udsættelse af samarbejde.

Artikel 28: Efter *artikel 28, stk. 1*, kan en part afvise at samarbejde i følgende tilfælde:

- a. Hvis imødekommelse af anmodningen vil være i strid med dennes grundlæggende retsprincipper.
- b. Hvis imødekommelse af anmodningen vil kunne påvirke den anmodede stats selvstændighed, sikkerhed, offentlige orden eller andre grundlæggende interesser.
- c. Hvis den anmodede part finder, at sagens betydning ikke står mål med det indgreb, som anmodningen vedrører.
- d. Hvis der er tale om en fiskal forbrydelse, dog med undtagelse af finansiering af terrorisme.

- e. Hvis der er tale om en politisk forbrydelse, dog med undtagelse af finansiering af terrorisme.
- f. Hvis den anmodede part finder, at imødekommelse af anmodningen vil stride mod princippet om "ne bis in idem" (at der ikke kan straffes to gange for samme handling).
- g. Hvis den begåede handling ikke er strafbar efter den anmodede stats lovgivning, og anmodningen vedrører tvangsmæssige indgreb. Når der stilles krav om dobbelt strafbarhed, skal dette krav anses for opfyldt, når staterne har kriminaliseret den samme handling, selv om de ikke har kategoriseret forbrydelsen ens.

Samarbejde i form af efterforskningsassistance – i det omfang der er tale om tvangsmæssige indgreb – og foreløbige indgreb kan efter *stk. 2* ligeledes nægtes, hvis de foranstaltninger, som anmodningen vedrører, efter den anmodede parts lovgivning ikke ville kunne gennemføres i en lignende rent national sag.

Efter *stk. 3* kan samarbejde af den i stk. 2 nævnte karakter endvidere nægtes, hvis det tvangsmæssige indgreb ikke ville kunne gennemføres efter lovgivningen i den anmodende stat, eller hvis afgørelsen ikke er truffet af en dommer eller anden strafferetlig kompetent judiciel myndighed.

Efter *stk. 4* kan samarbejde om konfiskation ligeledes nægtes i følgende tilfælde:

- a. Hvis der efter den anmodede stats lovgivning ikke er hjemmel til konfiskation i forbindelse med den pågældende strafbare handling.
- b. Hvis det ville være i strid med principper i den anmodede stats lovgivning vedrørende grænserne for konfiskation på grund af forholdet mellem forbrydelsen og den økonomiske fordel, der vil kunne kvalificeres som udbytte, eller de genstande, som søges konfiskeret. Bestemmelsen berører dog ikke forpligtelserne efter artikel 23, stk. 3.
- c. Hvis konfiskationen ikke længere kan gennemføres på grund af forældelsesreglerne i den anmodede stats lovgivning.
- d. Hvis anmodningen – med undtagelse af de i artikel 23, stk. 5, nævnte tilfælde – ikke sker i forbindelse med en dom eller lignende, der fastslår, at en strafbar handling er begået, og at der skal ske konfiskation.
- e. Hvis afgørelsen om konfiskation ikke kan håndhæves i den anmodende stat, eller ankefristen ikke er udløbet.
- f. Hvis konfiskationen er fastsat i en udeblivelsesdom, og den anmodede part ikke finder, at den dømte har haft tilstrækkelig mulighed for at forsvare sig under sagen.

Efter *stk. 5* skal en dom ikke betragtes som en udeblivelsesdom, hvis den er stadfæstet eller afsagt efter modstand fra den pågældende person, eller

hvis den er blevet afsagt på baggrund af anke indgivet af den pågældende person.

Efter *stk. 6* skal den anmodede part ved vurderingen af, om en person, som har modtaget en udeblivelsesdom, har haft tilstrækkelig mulighed for at forsvare sig under sagen, tage hensyn til, om den pågældende person bevidst har forsøgt at unddrage sig retsforfølgning, bevidst har valgt ikke at gøre brug af et muligt retsmiddel, eller har valgt ikke at møde op eller anmode om udsættelse, selv om der er sket lovlig forkyndelse.

Efter *stk. 7* kan en kontraherende part ikke påberåbe sig bankhemmelighed som grundlag for at afvise at samarbejde. Hvis det følger af national lovgivning, kan en part kræve, at indgreb i bankhemmeligheden kun kan ske på baggrund af afgørelser truffet af en dommer eller anden strafferetlig kompetent judiciel myndighed.

Efter *stk. 8* kan samarbejde ikke nægtes under henvisning til, at den pågældende person er en juridisk person. Endvidere kan samarbejde i henhold til artikel 23, stk. 1, litra a, ikke nægtes under henvisning til, at den pågældende fysiske person er afgået ved døden, eller at den pågældende juridiske person er blevet opløst. Den anmodede part kan heller ikke nægte samarbejde under henvisning til, at den pågældende person i anmodningen både optræder som gerningsmand i forbindelse med førforbrydelsen og hvidvaskningen (selv om gerningsmanden til førforbrydelsen måtte være undtaget efter artikel 9, stk. 2, litra b). De nævnte undtagelser gælder dog ikke, hvis imødekommelsen af anmodningen ville stride mod grundlæggende retsprincipper, jf. stk. 1, hos den anmodede part.

Justitsministeriets bemærkninger til artikel 28:

Stk. 1-7 medfører ikke lovgivningsmæssige konsekvenser.

For så vidt angår *stk. 8* har SØK oplyst, at en anmodning, hvor en person er sigtet både for førforbrydelsen og for hvidvask af udbytte herfra, i relation til konventionens bestemmelser normalt vil kunne imødekommes på grundlag af førforbrydelsen, men Danmark ville i øvrigt kunne afslå, fordi den samme person efter dansk ret ikke kan straffes for både førforbrydelsen og hæleri/hvidvask med hensyn til udbyttet herfra.

Artikel 28 skønnes således ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser.

Artikel 29: Efter *artikel 29* kan den anmodede part udsætte at efterkomme en anmodning for ikke at gribe ind i en efterforskning, som foretages af den anmodede parts egne myndigheder.

Justitsministeriets bemærkninger til artikel 29:

Bestemmelsen svarer til artikel 19 i hvidvaskkonventionen fra 1990, som Danmark har ratificeret.

Artikel 29 indeholder ikke forpligtelser, der kræver ny eller ændret lovgivning.

Artikel 30: Efter *artikel 30* skal den anmodede part, før der gives afslag eller en anmodning udsættes, overveje, om en anmodning kan efterkommes delvist eller under visse betingelser, som skønnes nødvendige.

Justitsministeriets bemærkninger til artikel 30:

Bestemmelsen svarer til artikel 20 i hvidvaskkonventionen fra 1990, som Danmark har ratificeret.

Artikel 30 indeholder ikke forpligtelser, der kræver ny eller ændret lovgivning.

2.4.6. Afsnit 6 – underretning og beskyttelse af tredjemand

Artikel 31 og 32 handler om underretning og beskyttelse af tredjemand.

Artikel 31: *Artikel 31, stk. 1*, forpligter de kontraherende parter til i videst muligt omfang at bistå hinanden i forbindelse med forkyndelse af juridiske dokumenter for personer, over for hvem der foretages konfiskation eller foreløbige indgreb.

Stk. 2 fastslår, at artikel 31 ikke skal være til hinder for, at juridiske dokumenter kan sendes direkte til personer i udlandet via post, eller kan forkyndes via afsenderpartens konsulære forbindelser hos modtagerparten eller gennem en hos modtagerparten kompetent myndighed, medmindre modtagerparten har taget forbehold herfor.

Efter *stk. 3* skal den part, som forkynder juridiske dokumenter for personer i udlandet, oplyse om de retsmidler, der er tilgængelige efter den pågældende parts retssystem.

Justitsministeriets bemærkninger til artikel 31:

Bestemmelsen er identisk med artikel 21 i hvidvaskkonventionen fra 1990, som Danmark har ratificeret.

Artikel 31 medfører ikke lovgivningsmæssige konsekvenser.

Artikel 32: *Artikel 32, stk. 1*, forpligter de kontraherende parter til i forbindelse med anmodninger om samarbejde vedrørende foreløbige indgreb og konfiskation at anerkende judicielle afgørelser truffet af den anmodende part angående tredjemands rettigheder.

Efter *stk. 2* kan dette dog nægtes, hvis tredjemand ikke havde tilstrækkelig mulighed for at gøre sine rettigheder gældende, hvis afgørelsen er uforenelig med en afgørelse truffet af den anmodede part om det samme spørgsmål eller er uforenelig med den offentlige orden i den anmodede part, eller hvis afgørelsen er truffet i strid med den anmodede parts bestemmelser om enekompetence med hensyn til jurisdiktion.

Justitsministeriets bemærkninger til artikel 32:

Bestemmelsen er identisk med artikel 22 i hvidvaskkonventionen fra 1990, som Danmark har ratificeret.

På den baggrund vurderes det, at *artikel 32* ikke medfører lovgivningsmæssige konsekvenser.

2.4.7. Afsnit 7 – processuelle og andre generelle regler

Konventionens *artikel 33-45* indeholder processuelle og andre generelle regler.

Artikel 33: *Artikel 33* forpligter de kontraherende parter til at udpege en eller flere centrale myndigheder, som skal være ansvarlige for at sende og besvare anmodninger, gennemføre anmodninger eller videresende disse til andre kompetente myndigheder. Europarådet skal have meddelt kontaktoplysninger for denne myndighed på tidspunktet for ratifikation mv.

Artikel 34: Efter *artikel 34, stk. 1*, skal de centrale myndigheder kommunikere direkte med hinanden.

Dog kan anmodninger i hastesager sendes direkte fra den anmodende parts dømmende myndigheder samt offentlige anklagere til tilsvarende myndigheder i den anmodede part, jf. *stk. 2*. I sådanne tilfælde skal der via den anmodende parts centrale myndighed sendes en kopi af anmodningen til den anmodede parts centrale myndighed.

Efter *stk. 3* kan anmodninger ligeledes sendes via Interpol.

Modtages en anmodning af en myndighed, der ikke har kompetence til at behandle anmodningen, skal denne videresende anmodningen til den kompetente myndighed og oplyse den anmodende part om videresendelsen, jf. *stk. 4*.

Hvis der ikke er tale om tvangsindgreb, kan anmodninger og anden kommunikation i henhold til afsnit 2 om efterforskningsassistance sendes direkte mellem parternes kompetente myndigheder, jf. *stk. 5*.

Efter *stk. 6* kan udkast til anmodninger sendes direkte fra en parts til en anden parts dømmende myndigheder med henblik på at sikre, at en senere officiel anmodning kan behandles effektivt, og at den indeholder tilstrækkelige oplysninger og imødekommer kravene efter den anmodede parts lovgivning.

Artikel 35: Efter *artikel 35, stk. 1*, skal alle anmodninger være skriftlige, og kan sendes elektronisk og via enhver form for telekommunikation, hvis den anmodede part ikke har taget forbehold for dette.

Efter *stk. 2* og *3* skal en anmodning kun oversættes, hvis den anmodede part har taget forbehold herom.

Artikel 36: Efter *artikel 36* skal dokumenter, som sendes i medfør af konventionen, ikke legaliseres for at være gyldige.

Artikel 37: *Artikel 37* vedrører indholdet af anmodninger.

Efter *stk. 1* skal anmodninger om samarbejde angive, hvilken myndighed der fremsætter anmodningen, og hvilken myndighed der står for efter-

forskningen, genstanden for og formålet med anmodningen og – medmindre der er tale om en anmodning om forkyndelse – de forhold, herunder sagens faktuelle oplysninger, som ligger til grund for anmodningen. I det omfang, en anmodning vedrører tvangsindgreb, skal anmodningen indeholde oplysninger om hjemmelen til dette samt en angivelse af, at foranstaltninger af den pågældende eller tilsvarende karakter ville kunne træffes i medfør af den anmodende parts lovgivning. Når det skønnes nødvendigt, skal detaljer vedrørende den pågældende fysiske eller juridiske person og det pågældende formuegode så vidt muligt oplyses. Hvis den anmodende part ønsker at følge en bestemt fremgangsmåde, skal dette ligeledes fremgå af anmodningen.

Efter *stk. 2* skal en anmodning om beslaglæggelse af et formuegode med henblik på en eventuel senere konfiskation af et beløb svarende til værdien af et udbytte angive det beløb, som der maksimalt søges konfiskeret gennem realisering af formuegodet.

Efter *stk. 3, litra a*, skal anmodninger om konfiskation ligeledes indeholde en autoriseret kopi af afgørelsen om konfiskation, som er truffet af en domstol i den anmodende part. Hvis det ikke fremgår af afgørelsen, skal det ligeledes angives, på hvilket grundlag afgørelsen er truffet. Den anmodende parts kompetente myndighed skal desuden attestere, at afgørelsen om konfiskation kan fuldbyrdes og ikke er underlagt en almindelig appeladgang. Det skal ligeledes angives, om afgørelsen om konfiskation skal søges helt eller delvist fuldbyrdet, og det skal oplyses, om det anses for nødvendigt at anvende foreløbige retsmidler.

Hvis den anmodede part skal videresende anmodningen til dennes kompetente myndigheder med henblik på, at de træffer afgørelse om konfiskation, skal anmodningen ligeledes indeholde de for afgørelsen nødvendige faktuelle oplysninger, jf. *stk. 3, litra b*.

Hvis tredjemand har haft mulighed for at gøre sine rettigheder gældende, skal dokumenter, der bekræfter dette, ligeledes medsendes, jf. *stk. 3, litra c*.

Artikel 38: Hvis en anmodning er mangelfuld, kan den anmodede part efter *artikel 38* anmode om yderligere oplysninger. Den anmodede part kan fastsætte en svarfrist og kan i den mellemliggende periode foretage de foreløbige indgreb, som skønnes nødvendige.

Artikel 39: Efter *artikel 39* kan den anmodede part ikke undlade at behandle anmodningerne eller foretage foreløbige indgreb under henvisning til, at denne har modtaget flere anmodninger vedrørende den samme person eller det samme formuegode. Den anmodede part skal overveje at høre de anmodende parter.

Artikel 40: Efter *artikel 40* forpligtes en anmodet part til at begrunde alle afgørelser om at afslå eller udsætte samarbejdet eller om kun at samarbejde under nærmere angivne betingelser.

Artikel 41: *Artikel 41* handler om parternes pligt til at informere hinanden.

Efter *stk. 1* skal den anmodede part straks informere den anmodende part om de skridt, der er taget som følge af anmodningen og det endelige resultat af disse skridt. Den anmodede part skal ligeledes straks oplyse om en eventuel afgørelse om helt eller delvist at afvise, udsætte eller fastsætte betingelser vedrørende samarbejdet samt om omstændigheder, som gør det umuligt at gennemføre anmodningen eller forventes at ville forsinke gennemførelsen væsentligt. Hvis der er foretaget foreløbige indgreb, skal den anmodede part oplyse om nationale regler, som kan føre til automatisk ophævelse af disse indgreb.

Efter *stk. 2* skal den anmodende part straks informere den anmodede part om enhver genoptagelse eller anden afgørelse, som medfører, at afgørelsen om konfiskation helt eller delvist ophører med at være eksigibel, og om enhver faktuel eller juridisk udvikling, som medfører, at der ikke længere er rimelig grund til indgrebet.

Efter *stk. 3* skal en part, der på grundlag af den samme afgørelse om konfiskation anmoder om konfiskation i flere kontraherende stater, informere samtlige af disse stater om anmodningen.

Artikel 42: *Artikel 42* gør det muligt for de kontraherende parter at besvare en anmodning på betingelse af, at den anmodende parts kompetente myndigheder ikke uden samtykke fra den anmodede part videregiver de indhentede oplysninger til efterforskninger eller sager, som ikke fremgår af anmodningen. En part kan tage forbehold, således at afgivne oplysninger i alle tilfælde kun kan videregives, når den afgivende part har givet samtykke.

Artikel 43: *Artikel 43* vedrører fortrolighed.

Efter *stk. 1* kan den anmodende part forlange, at den anmodede part holder anmodningens faktuelle oplysninger og indhold fortrolige, for så vidt videregivelsen ikke er nødvendig for at kunne fuldbyrde anmodningen. Hvis en part ikke kan efterkomme kravet om fortrolighed, skal den anden part straks informeres herom.

Efter *stk. 2* skal den anmodende part, hvis det ikke strider mod grundlæggende principper i dennes lovgivning, holde alle beviser og oplysninger fra den anmodede part fortrolige, hvis den anmodede part forlanger det. Dette gælder kun i det omfang videregivelsen ikke er et nødvendigt led i den efterforskning eller sag, som anmodningen vedrører.

Medmindre andet følger af national lovgivning, skal en part, som i henhold til artikel 20 har modtaget oplysninger på en anden parts initiativ, efterkomme de krav om fortrolighed, som den afgivende part måtte fremsætte, jf. *stk. 3*. Hvis den modtagende part ikke kan efterkomme et sådant krav, skal den afgivende part straks underrettes.

Artikel 44: Efter *artikel 44* skal den anmodede part bære omkostningerne ved at efterkomme en anmodning. Hvis der er tale om omfattende eller ekstraordinære omkostninger, skal parterne indgå i drøftelser med henblik på at fastsætte de betingelser, hvorunder anmodningen skal imødekommes, og aftale, hvordan omkostningerne skal fordeles.

Artikel 45: Hvis en person anlægger erstatningssøgsmål på grund af en handling eller undladelse i forbindelse med samarbejdet efter denne konvention, skal de pågældende kontraherende parter overveje at indgå i drøftelser om, hvordan betalingen af en eventuel erstatning skal fordeles mellem dem, jf. *artikel 45, stk. 1*.

Efter *stk. 2* skal en kontraherende part, som sagsøges med påstand om erstatning, søge at informere andre parter, som måtte have en interesse i sagen, herom.

Justitsministeriets bemærkninger til artikel 33-45:

Konventionens bestemmelser om processuelle og andre generelle regler i *artikel 33-45* giver ikke anledning til lovændringer.

2.5. Kapitel V – samarbejde mellem FIU'er

Konventionens *artikel 46 og 47* handler om samarbejde mellem de kontraherende parters FIU'er.

Artikel 46: Stk. 1 forpligter de kontraherende parter til at sikre, at deres FIU'er med henblik på bekæmpelse af hvidvask af penge i overensstemmelse med deres nationale beføjelser samarbejder om indsamling og analyse eller, om nødvendigt, efterforskning af relevante informationer vedrørende tegn på mulige tilfælde af hvidvask.

Efter *stk. 2* skal de kontraherende parter sikre, at deres FIU'er enten på eget initiativ eller efter anmodning udveksler enhver relevant og tilgængelig information.

Efter *stk. 3* skal de kontraherende parter sikre, at udførelsen af FIU'ernes opgaver ikke påvirkes af deres interne status som administrative, retshåndhævende eller dømmende myndigheder.

En anmodende FIU skal efter *stk. 4* vedlægge en kort erklæring med de relevante oplysninger, den er i besiddelse af, og skal samtidig angive, hvordan de indhentede oplysninger vil blive anvendt.

Den anmodede FIU skal efter *stk. 5* videregive alle relevante oplysninger, som den er blevet anmodet om, herunder tilgængelig information af finansiell karakter og oplysninger om retshåndhævelse, uden at der kan stilles krav om et formelt brev ifølge konventioner eller aftaler mellem parterne.

Efter *stk. 6* kan en FIU afvise at videregive oplysninger, som kan føre til hindring af en efterforskning af en straffesag i den anmodede part. En FIU kan desuden under særlige omstændigheder afvise at videregive oplysninger, når videregivelsen står i åbenbart misforhold til en fysisk eller juridisk persons eller partens egne berettigede interesser eller på anden måde ville stride mod grundlæggende principper i national lovgivning. Et sådant afslag skal begrundes over for den anmodende FIU.

Efter *stk. 7* må de indhentede oplysninger kun bruges til at bekæmpe hvidvask af penge og til at samle, analysere og efterforske oplysninger om formodet hvidvask af penge. En FIU må ikke uden forudgående samtykke fra den afgivende FIU videregive de modtagne oplysninger til tredjemand eller anvende oplysningerne til andre formål end at analysere dem.

Før afsendelsen af dokumenter kan den afgivende FIU efter *stk. 8* fastsætte begrænsninger og betingelser for anvendelse af oplysningerne til andre formål end dem, der følger af stk. 7. Den modtagende FIU skal efterkomme disse krav.

Efter *stk. 9* kan en afgivende part kun afslå at samtykke til anvendelsen af oplysninger til efterforskning eller retsforfølgelse af strafbare handlinger under henvisning til begrænsninger i national ret eller de i stk. 6 nævnte hensyn. Et sådant afslag skal begrundes.

Efter *stk. 10* skal FIU'erne træffe de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at modtagne oplysninger ikke er tilgængelige for andre myndigheder eller afdelinger.

Efter *stk. 11* skal de modtagne oplysninger – i overensstemmelse med Europarådets konvention af 28. januar 1981 om persondatabeskyttelse (ETS 108) og Europarådets Ministerkomité's rekommandation nr. R(87)15 af 15. september 1987 om politiets anvendelse af personoplysninger – som minimum nyde samme beskyttelse som efter modtagerlandets almindelige regler om tavshedspligt og persondatabeskyttelse.

Efter *stk. 12* kan den afgivende FIU stille rimeligt begrundede spørgsmål til anvendelsen af de afgivne oplysninger, og den modtagende FIU skal, hvis det er muligt, besvare sådanne henvendelser.

Stk. 13 forpligter de kontraherende parter til at angive, hvilke af deres myndigheder der udgør en FIU i konventionens forstand.

Justitsministeriets bemærkninger til artikel 46:

SØK har oplyst, at Hvidvasksekretariatet samarbejder med FIU'er fra hele verden, overvejende i et særligt samarbejdsforum kaldet Egmont-gruppen, hvor FIU'er fra over 100 lande er repræsenteret. Inden for rammerne af Egmont-gruppen er der etableret et særligt sikkert net til udveksling af oplysninger.

Der er inden for rammerne af samarbejdet i Egmont-gruppen bl.a. udarbejdet retningslinjer for forsvarlig informationsudveksling, herunder behandling og beskyttelse af modtagne oplysninger.

Der foretages den relevante analyse og efterforskning på baggrund af modtagne oplysninger.

Konventionens *artikel 46, stk. 1*, skønnes på denne baggrund ikke at have lovgivningsmæssige eller administrative konsekvenser.

Hvidvasksekretariatet udveksler oplysninger med andre FIU'er på baggrund af forespørgsler eller på eget initiativ.

Der henvises endvidere til det, der er anført ovenfor under artikel 17 om videregivelse af oplysninger til udenlandske myndigheder.

Stk. 2 skønnes på denne baggrund ikke at have lovgivningsmæssige eller administrative konsekvenser.

En stor del af medlemmerne af Egmont-gruppen er såkaldte "administrative FIU'er", der er placeret under eksempelvis finansministerierne, men i øvrigt har samme opgaver som Hvidvasksekretariatet. Det er i dansk ret uden betydning for adgangen til at videregive oplysninger til en udenlandsk FIU, om denne har status af "administrativ" eller "retshåndhævende FIU". Om spørgsmålet om imødekommelse af anmodninger om afbrydelse mv. af en transaktion henvises til bemærkningerne nedenfor til artikel 47.

På den baggrund indebærer artikel 46, *stk. 3*, ikke et behov for ændring af lovgivningen.

Stk. 4 er ifølge SØK i overensstemmelse med de principper, der er vedtaget af Egmont-gruppen om videregivelse af oplysninger mellem FIU'er.

Stk. 5 skønnes ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser.

For så vidt angår stk. 6-8 har SØK oplyst, at bestemmelserne er i overensstemmelse med almindelige samarbejdsprincipper. *Stk. 6-8* skønnes på denne baggrund ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser.

Stk. 9 har ikke lovgivningsmæssige konsekvenser.

For så vidt angår stk. 10 har SØK oplyst, at de modtagne oplysninger kun er tilgængelige for medarbejdere i Hvidvasksekretariatet og kun videregives, hvis der særskilt gives tilladelse til det. *Stk. 10* skønnes på denne baggrund ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser.

Vedrørende stk. 11 har SØK oplyst, at de modtagne oplysninger er beskyttet på samme måde som Hvidvasksekretariatets øvrige oplysninger. *Stk. 11* skønnes på denne baggrund ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser.

Det indgår ifølge SØK i de almindelige samarbejdsregler, at der så vidt muligt skal gives en tilbagemelding – bl.a. med henblik på at få et bedre overblik over det samlede resultat af underretninger, og det er et område, som der er stigende fokus på i internationale fora. *Stk. 12* skønnes på denne baggrund ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser.

Stk. 13 har ikke lovgivningsmæssige konsekvenser.

Sammenfattende er det Justitsministeriets opfattelse, at konventionens *artikel 46* ikke medfører lovgivningsmæssige konsekvenser.

Artikel 47: *Artikel 47* vedrører det internationale samarbejde med henblik på udsættelse af mistænkelige transaktioner.

Stk. 1 forpligter de kontraherende parter til at træffe de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at en FIU umiddelbart kan efterkomme en anmodning fra en udenlandsk FIU om at afbryde en transaktion eller tilbageholde sit samtykke til en transaktion i en periode under de samme betingelser, som gælder i lignende interne sager.

Efter *stk. 2* skal en FIU efterkomme en anmodning omfattet af stk. 1, når den finder det tilstrækkeligt godtgjort, at pengene har forbindelse til hvidvask, og at transaktionen ville være blevet afbrudt, hvis der havde været tale om en intern sag.

Justitsministeriets bemærkninger til artikel 47:

SØK har oplyst, at når en transaktion standses i Danmark, sker det på baggrund af retsplejelovens regler om beslaglæggelse. Det straffeprocessuelle system kan ikke benyttes, hvis den anmodende FIU er en ”administrativ FIU”. I praksis vil der imidlertid være tale om sager, hvor Danmark også har straffemyndighed, således at Hvidvasksekretariatet indirekte kan efterkomme anmodningen ved selv at påbegynde en sag.

Det må på den baggrund antages, at *artikel 47* ikke medfører lovgivningsmæssige konsekvenser.

2.6. Kapitel VI – overvågningsmekanismer og løsning af konflikter

Artikel 48: Konventionens *artikel 48* vedrører overvågningsmekanismer og løsning af konflikter.

En sammenslutning af kontraherende parter (Conference of the Parties, COP) skal efter *stk. 1* være ansvarlig for at overvåge, at konventionen implementeres korrekt, og skal på foranledning af en konventionspart udtale sig om spørgsmål vedrørende konventionens fortolkning og anvendelse.

Efter *stk. 2* skal COP gøre brug af Moneyvals (Committee of Experts on the Evaluation of Anti-Money Laundering Measures and the Financing of Terrorism) og FATF's rapporter samt parternes selvevaluering via spørgeskemaer. Overvågningen skal kun vedrøre de dele af konventionens anvendelsesområde, som ikke er omfattet af andre internationale standarder, som bliver evalueret af Moneyval og FATF.

Efter *stk. 3* skal COP henvende sig til den pågældende kontraherende part, hvis COP ikke er i besiddelse af tilstrækkelige oplysninger. Parten skal herefter rapportere tilbage til COP, som beslutter, om der skal gennemføres en grundigere vurdering af parten.

Eventuelle tvister mellem parterne om fortolkningen og anvendelsen af konventionen skal efter *stk. 4* søges afgjort ved forhandling mellem parterne eller andre fredelige midler, herunder ved indbringelse for COP, en voldgiftsret eller Den Internationale Domstol.

Efter *stk. 5* fastsætter COP selv sine procedureregler.

Efter *stk. 6* mødes COP første gang senest et år efter konventionens ikrafttræden, hvorefter der afholdes regelmæssige møder i overensstemmelse med COP's procedureregler.

Justitsministeriets bemærkninger til artikel 48:

Konventionens *artikel 48* giver ikke anledning til lovændringer.

2.7. Kapitel VII – afsluttende bestemmelser

Konventionens *artikel 49-56* indeholder de afsluttende bestemmelser.

Artikel 49: Efter *artikel 49* om undertegnelse og ikrafttræden træder konventionen i kraft den første dag i den måned, der efterfølger en periode på tre måneder fra det tidspunkt, hvor 6 stater – herunder mindst 4 medlemmer af Europarådet – har ratificeret konventionen. 1990-konventionen skal stadig finde anvendelse i forhold til stater, som kun har ratificeret 1990-konventionen.

Artikel 50: *Artikel 50* fastlægger proceduren for tiltrædelse til konventionen for stater, der ikke er medlemmer af Europarådet, og som ikke har deltaget i udarbejdelsen af konventionen.

Artikel 51: Efter konventionens *artikel 51, stk. 1*, kan enhver stat eller EU, ved undertegnelse eller ratifikation af konventionen, angive, hvilke territoriale områder konventionen skal finde anvendelse for. Efter *stk. 2* kan konventionsparter efterfølgende udvide konventionens territoriale anvendelsesområde. Efter *stk. 3* kan deklARATIONER efter *stk. 1* og *2* tilbagekaldes.

Artikel 52: Konventionens *artikel 52* vedrører forholdet til andre internationale forpligtelser.

Artikel 53: *Artikel 53* opregner de bestemmelser i konventionen, der kan tages forbehold for.

Artikel 54: *Artikel 54* fastlægger proceduren for ændringer af konventionen.

Artikel 55: *Artikel 55* fastslår, at enhver konventionspart til enhver tid kan opsiges konventionen, og fastlægger proceduren herfor. Efter opsigelsen skal konventionen dog stadig finde anvendelse på anmodninger om fuldbyrdelse af konfiskation, som inden opsigelsens ikrafttrædelse er fremsat i henhold til artikel 23.

Artikel 56: *Artikel 56* angiver, til hvilke parter og i hvilke situationer Europarådets generalsekretær skal give notifikationer.

Justitsministeriets bemærkninger til artikel 49-56:

Konventionens afsluttende bestemmelser i *artikel 49-56* giver ikke anledning til lovændringer.

Bilaget: *Bilaget* indeholder følgende forbrydelser, hvortil der henvises i artikel 3, stk. 2, artikel 9, stk. 4, og artikel 17, stk. 5:

- a. deltagelse i organiseret kriminalitet, herunder organiseret pengeafpresning
- b. terrorisme, herunder finansiering af terrorisme
- c. menneskehandel og menneskesmugling
- d. seksuel udnyttelse, herunder seksuel udnyttelse af børn
- e. ulovlig handel med narkotiske stoffer og psykofarmaka
- f. ulovlig våbenhandel
- g. ulovlig handel med stjålne genstande mv.
- h. korrupsion og bestikkelse
- i. bedrageri
- j. fremstilling af falske penge
- k. fremstilling af falske produkter
- l. miljøforbrydelser
- m. mord og alvorlig legemsbeskadigelse
- n. bortførelse, ulovlig frihedsberøvelse og gidseltagning
- o. røveri eller tyveri
- p. smugling
- q. afpresning
- r. dokumentfalsk
- s. pirateri
- t. insiderhandel og markedsmanipulation

Justitsministeriets bemærkninger til bilaget:

Konventionens *bilag* giver ikke anledning til lovændringer.

3. Sammenfatning

Som det fremgår af gennemgangen ovenfor, opfylder gældende dansk lovgivning efter Justitsministeriets opfattelse som udgangspunkt de forpligtelser, der er indeholdt i Europarådets konvention om hvidvask, efterforskning, beslaglæggelse og konfiskation af udbytte fra strafbare handlinger samt om finansiering af terrorisme.

En dansk ratifikation af konventionen vil dog formentlig kræve en lovændring med henblik på at opfylde bestemmelsen i konventionens artikel 7,

stk. 2, litra d, om tavshedspligt for banker. Desuden vil dansk ratifikation kræve en lovændring med henblik på at opfylde artikel 23 om fuldbyrdelse af udenlandske konfiskationsafgørelser.

Regeringen agter at undertegne konventionen i løbet af 2012.

Lovforslag om de påkrævede ændringer forventes fremsat i folketingsåret 2012-13. I forbindelse med fremsættelsen af disse forslag vil der blive nærmere redegjort for ændringernes indhold og konsekvenser.

De pågældende forslag vil blive fremsat med henblik på, at Folketinget ved en vedtagelse af forslagene kan meddele samtykke efter grundlovens § 19 til, at Danmark efterfølgende ratificerer Europarådets konvention om hvidvask, efterforskning, beslaglæggelse og konfiskation af udbytte fra strafbare handlinger samt om finansiering af terrorisme.